

Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Επιτροπή Ισότιμης Πρόσβασης Ατόμων με Αναπηρία και Ατόμων με
Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες

Ειδικές Εκπαιδευτικές ρυθμίσεις για
φοιτητές/φοιτήτριες με αναπηρία ή/και με ειδικές
εκπαιδευτικές ανάγκες στην περίοδο των εξετάσεων.

Έκδοση 1.0
Δεκέμβριος 2023

Το Πανεπιστήμιο οφείλει να παρέχει ουσιαστική στήριξη στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες προκειμένου να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις της ακαδημαϊκής ζωής, όσο και στις αναπτυξιακές προκλήσεις της ψυχοκοινωνικής τους ωρίμανσης. Για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες που αντιμετωπίζουν αναπηρίες ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, οι υπηρεσίες του Πανεπιστημίου μεριμνούν για την ομαλή τους ένταξη, τη μαθησιακή, φυσική και κοινωνική πρόσβαση, ώστε να συμμετέχουν ισότιμα και αποτελεσματικά στην καθημερινότητα και στις σπουδές τους. Αναγνωρίζοντας τις ανάγκες, τις ανησυχίες, τις επιθυμίες των φοιτητών με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, προσφέρουν ειδικά προγράμματα, υπηρεσίες και δραστηριότητες, με βασικό γνώμονα την ανάπτυξη των φοιτητών. Η ακαδημαϊκή κοινότητα οφείλει να είναι δίπλα τους και να κάνει ό,τι μπορεί για την ομαλή πορεία των σπουδών τους.

Συμβάλλοντας προς αυτή την κατεύθυνση, η μορφή των εξετάσεων και των τεστ θα πρέπει να προσαρμόζεται στις ιδιαίτερες ανάγκες/απαιτήσεις του/της φοιτητή/φοιτήτριας και στο είδος της αναπηρίας που έχει. Η μορφή αυτή θα πρέπει να αποφασίζεται πολύ πριν την έναρξη της εξεταστικής περιόδου. Στα πλαίσια των ίσων ευκαιριών φοίτησης προτείνονται ειδικές εκπαιδευτικές ρυθμίσεις για τη συμμετοχή των φοιτητών με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στις εξετάσεις.

Σύμφωνα με το Ν. 3699/2008 (αρ. 3 παρ. 1) στην κατηγορία των Ειδικών Εκπαιδευτικών Αναγκών εμπίπτουν όσοι/όσες φοιτητές/φοιτήτριες παρουσιάζουν :

- Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες (π.χ. Δυσλεξία, Δυσορθογραφία κ.α.)
- Σύνδρομο Ελλειμματικής Προσοχής με ή χωρίς υπερκινητικότητα
- Αισθητηριακές αναπηρίες (οπτική αναπηρία, κώφωση/βαρηκοΐα)
- Κινητικές αναπηρίες
- Διαταραχές του Αυτιστικού Φάσματος
- Χρόνια Προβλήματα Υγείας

Οι παραπάνω δυσκολίες πιστοποιούνται (Ν.4547/2018, αρ 5 παρ 1,2,3,) με την προσκόμιση γνωμάτευσης από τα Κέντρα Εκπαιδευτικής & Συμβουλευτικής Υποστήριξης (Κ. Ε.Σ.Υ.) του Υπουργείου Παιδείας, είτε από τα Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα /Κέντρα Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας είτε από τις ιατρικές βεβαιώσεις των Κέντρων Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ).

Βάσει νομοθεσίας, αναφέρονται: ν.3699/2008, συμπεριληπτικός νόμος της εκπαίδευσης όπου ορίζονται οι Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες, ν.4547/2018 άρθρο 5 παρ.1,2,3 - φορείς πιστοποίησης ΕΕΑ, ν.3794/2009 (ΦΕΚ 256/Α') άρθρο 35- εισαγωγή στην Τριτοβάθμια

Εκπαίδευση "πασχόντων από σοβαρές ασθένειες" 5%, Υπουργική Απόφαση καθορισμού ασθενειών 6069/28.11.2022 (Τεύχος Β'), ν.4074/11.04.2012 - Κύρωση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, ν.4485/2017 εξασφάλιση της Ισότιμης Πρόσβασης των ΦμεΑ, ν.4957/2022, άρθρο 68- τήρηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας προσβάσιμης σε άτομα με αναπηρία, ν.4957/2022, άρθρο 209 -Μονάδα Ισότιμης Πρόσβασης ατόμων με αναπηρία και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ν.4957/2022, άρθρο 220- Επιτροπή Ισότιμης Πρόσβασης ατόμων με αναπηρία και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε κάθε Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα).

Με γνώμονα το σεβασμό προς όλους τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες που εντάσσονται στις κατηγορίες των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και σε εναρμόνιση με τη σχετική νομοθεσία περί Προσωπικών Δεδομένων, προτείνονται οι ακόλουθες οδηγίες, που αφορούν τη συμμετοχή στις εξετάσεις:

- Οι φοιτητές/φοιτήτριες υποχρεούνται να καταθέσουν τη σχετική γνωμάτευση στη Γραμματεία του Τμήματός τους, προκειμένου να ισχύουν οι ειδικές εκπαιδευτικές ρυθμίσεις.
- Για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες, οι οποίοι/-ες ήδη έχουν καταθέσει σχετικές γνωματεύσεις, οι Γραμματείες των Τμημάτων παρακαλούνται να ενημερώνουν τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες για τη συμπληρωματική υποβολή αιτήματος ειδικών εκπαιδευτικών ρυθμίσεων.
- Ο/Η φοιτητής/φοιτήτρια θα πρέπει να ενημερώσει, πριν την έναρξη της εξεταστικής περιόδου, τη Γραμματεία του Τμήματος ως προς τα μαθήματα στα οποία θα εξεταστεί γραπτώς ή γραπτώς και προφορικώς.
- Κατόπιν των ανωτέρω, η Γραμματεία ενημερώνει σχετικά τους/τις διδάσκοντες/διδάσκουσες.

Οι προτάσεις για τον τρόπο αξιολόγησης έχουν ως στόχο την ισότιμη συμμετοχή του/της φοιτητή/φοιτήτριας με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε όλες τις διαδικασίες και όχι την ευνοϊκή μεταχείριση. Οι φοιτητές/φοιτήτριες με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες εξετάζονται στην ίδια ύλη με τους/τις υπόλοιπους/υπόλοιπες φοιτητές/φοιτήτριες. Αποφεύγεται οποιαδήποτε πολιτική διαχωρισμού (για παράδειγμα, να δοθεί από τον/την διδάσκοντα/διδάσκουσα εργασία απαλλαγής από τις εξετάσεις, ενώ δεν έχει δοθεί η δυνατότητα απαλλακτικής εργασίας σε όλους/όλες τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες).

Προτεινόμενες Ειδικές Εκπαιδευτικές Ρυθμίσεις για την εξέταση φοιτητών/-τριών με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

- Η εξέταση των φοιτητών με αισθητηριακές και κινητικές αναπηρίες πραγματοποιείται την ίδια ημέρα / ώρα και στα ίδια θέματα εξετάσεων που ισχύουν για τους υπόλοιπους φοιτητές.
- Η εξέταση στα μαθήματα που υπάρχουν πολλά μαθηματικά σύμβολα, σχήματα ή διαγράμματα μπορεί να γίνει γραπτώς ή προφορικώς. Στην περίπτωση, όπου οι φοιτητές/φοιτήτριες είναι τυφλοί ή με μερική όραση, πραγματοποιείται προφορική εξέταση, όπου οι φοιτητές/φοιτήτριες έχουν προσωρινή ή μόνιμη κινητική αναπηρία άνω άκρων, πραγματοποιείται προφορική εξέταση ή γραπτή εξέταση με την παρουσία βοηθού στον/στην οποίο/-α θα υπαγορεύονται οι απαντήσεις από τον/την φοιτητή/φοιτήτρια, ενώ, εάν οι φοιτητές/φοιτήτριες είναι βαρήκοοι/ες, πραγματοποιείται γραπτή εξέταση.
- Στην περίπτωση αποκλειστικά γραπτής εξέτασης, παρέχεται περισσότερος χρόνος (30 λεπτά, αναλόγως βεβαίως και της δυσκολίας των θεμάτων) εξέτασης από τον χρόνο που ισχύει για τους/τις υπόλοιπους/υπόλοιπες φοιτητές/φοιτήτριες.
- Στην περίπτωση προφορικής εξέτασης (είτε σε συνδυασμό με γραπτή εξέταση είτε όχι) ενός μαθήματος που εξετάζεται γραπτώς για τους/τις υπόλοιπους/υπόλοιπες φοιτητές/φοιτήτριες, είναι απαραίτητη η παρουσία μάρτυρα (π.χ. δεύτερο μέλος ΔΕΠ) ή η ηχογράφηση της εξέτασης.
- Σε περίπτωση που κρίνεται απαραίτητη η χρήση Η/Υ για την εξέταση του μαθήματος, οι φοιτητές/φοιτήτριες με αναπηρία μπορούν να έχουν πρόσβαση σε Η/Υ, όχι όμως στον προσωπικό τους Η/Υ.
- Επιπλέον διευκολύνσεις μπορούν να παρέχονται στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες κατόπιν αιτήματός τους προς τον/την διδάσκοντα/διδάσκουσα, βάσει του είδους της αναπηρίας.

Ειδικές Εκπαιδευτικές Ρυθμίσεις για την εξέταση φοιτητών/φοιτητριών με Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες (δυσλεξία, δυσορθογραφία, δυσγραφία κ.λπ.)

- Η εξέταση των ΦμΔ πραγματοποιείται την ίδια ημέρα/ώρα και στα ίδια θέματα εξετάσεων που ισχύουν και για τους/τις υπόλοιπους/υπόλοιπες φοιτητές/φοιτήτριες.
- Η εξέταση γίνεται τόσο γραπτώς όσο και προφορικώς. Η γραπτή εξέταση διαρκεί τον ίδιο χρόνο με εκείνον που ισχύει για τους/τις υπόλοιπους/υπόλοιπες φοιτητές/φοιτήτριες, ενώ μετά το τέλος της γραπτής εξέτασης ακολουθεί προφορική εξέταση 15 λεπτών. Κατά την προφορική εξέταση είναι απαραίτητη η παρουσία μάρτυρα (π.χ. δεύτερο μέλος ΔΕΠ) ή η ηχογράφηση της εξέτασης.
- Η επιλογή διαφορετικής αναλογίας χρόνου μεταξύ γραπτής και προφορικής εξέτασης είναι στη διακριτική ευχέρεια του/της διδάσκοντα/διδάσκουσας.
- Στην περίπτωση που ο/η φοιτητής/φοιτήτρια αιτηθεί αποκλειστικά γραπτή εξέταση, παρέχεται περισσότερος χρόνος εξέτασης (30 min και σαφώς αναλόγως της δυσκολίας των θεμάτων) από τον χρόνο που ισχύει για τους/τις υπόλοιπους/υπόλοιπες φοιτητές/φοιτήτριες.
- Σε περίπτωση που κρίνεται απαραίτητη η χρήση Η/Υ για την εξέταση του μαθήματος, οι φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να έχουν πρόσβαση σε Η/Υ, όχι όμως στον προσωπικό τους Η/Υ.
- Επιπλέον τεχνολογικά μέσα τα οποία μπορούν να φέρουν οι φοιτητές/φοιτήτριες κατά τη διάρκεια της εξέτασης αποτελούν: προγράμματα επεξεργασίας κειμένου, ορθογράφοι, ηλεκτρονικά λεξικά τσέπης, προγράμματα μετατροπής ήχου σε κείμενο, συστήματα μετατροπής κειμένου σε ήχο, σαρωτές και δημοσιογραφικά μαγνητόφωνα.

Ειδικές Εκπαιδευτικές Ρυθμίσεις για την εξέταση φοιτητών/φοιτητριών με Διαταραχή αυτιστικού φάσματος

- Η εξέταση των φοιτητών/φοιτητριών πραγματοποιείται την ίδια ημέρα/ώρα και στα ίδια θέματα εξετάσεων που ισχύουν και για τους/τις υπόλοιπους/υπόλοιπες φοιτητές/φοιτήτριες.
- Η εξέταση γίνεται τόσο γραπτώς όσο και προφορικώς. Η γραπτή εξέταση διαρκεί τον ίδιο χρόνο με εκείνον που ισχύει για τους/τις υπόλοιπους/υπόλοιπες φοιτητές/φοιτήτριες, ενώ μετά το τέλος της γραπτής εξέτασης ακολουθεί προφορική εξέταση 15 λεπτών. Κατά την προφορική εξέταση είναι απαραίτητη η παρουσία μάρτυρα (π.χ. δεύτερο μέλος ΔΕΠ) ή η ηχογράφηση της εξέτασης.
- Η επιλογή διαφορετικής αναλογίας χρόνου μεταξύ γραπτής και προφορικής εξέτασης είναι στη διακριτική ευχέρεια του/της διδάσκοντα/διδάσκουσας.
- Στην περίπτωση που ο/η φοιτητής/φοιτήτρια αιτηθεί αποκλειστικά γραπτή εξέταση, παρέχεται περισσότερος χρόνος εξέτασης (30 min) από τον χρόνο που ισχύει για τους/τις υπόλοιπους/υπόλοιπες φοιτητές/φοιτήτριες.
- Σε περίπτωση που κρίνεται απαραίτητη η χρήση Η/Υ για την εξέταση του μαθήματος, οι φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να έχουν πρόσβαση σε Η/Υ, όχι όμως στον προσωπικό τους Η/Υ.

Πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην προστασία των προσωπικών δεδομένων. Οι διδάσκοντες/διδάσκουσες οφείλουν να επικοινωνούν με τους ίδιους/ίδιες φοιτητές/φοιτήτριες με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Στις ανακοινώσεις στην πλατφόρμα του μαθήματος δεν πρέπει να αναφέρονται προσωπικά στοιχεία.

Η άγνοια, η μη κατάλληλη συμπεριφορά των μελών του ακαδημαϊκού και διδακτικού προσωπικού δημιουργεί δυσκολίες, οι οποίες μεγεθύνονται από την έλλειψη χρηματοδότησης κατάλληλων δομών υποστήριξης στα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα και ως αποτέλεσμα επιδρούν με αποδυναμωτικό τρόπο στη θέληση και στο κίνητρο των φοιτητών/φοιτητριών με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες να επιτύχουν υψηλές επιδόσεις στις ακαδημαϊκές τους σπουδές και να εξασφαλίσουν τις καλύτερες προοπτικές επαγγελματικής αποκατάστασης και καταξίωσης.